

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การกระจายอำนาจการคลังสู่เทศบาล : ศึกษากรณีเทศบาล
เมืองนครปฐม

ชื่อผู้เขียน : นายวิสูตร จำปานิชย์

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2542

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. รองศาสตราจารย์ สุรพันธ์ ทับสุวรรณ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล ราชภัณฑารักษ์
3. รองศาสตราจารย์ เสถียร หอมขจร

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีการพัฒนามายาวนาน และได้กระจายไปทั่วประเทศ ทั้งใน เขตจังหวัด เขตอำเภอ หรือแม้กระทั่งเขตชายแดน เป็นจำนวน ถึง 1129 แห่ง ปัญหาของเทศบาลพบว่าที่เป็นปัญหาสำคัญมาตลอดคือ ปัญหาทางด้านการคลัง ทำให้เทศบาลไม่สามารถพัฒนาการบริการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้ การศึกษาวิจัยเรื่อง การกระจายอำนาจการคลังสู่เทศบาล โดยศึกษากรณีเทศบาลเมืองนครปฐม นั้น วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และระบบงานของเทศบาลว่าเป็นอุปสรรคในการกระจายอำนาจการคลังอย่างไร 2) ศึกษาแนวคิดทัศนคติ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจการคลังและ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการกระจายอำนาจการคลังสู่เทศบาล 4) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการกระจายอำนาจการคลังสู่เทศบาลเมืองนครปฐม โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาจากข้อมูลเอกสารต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด กฎกระทรวง นโยบาย และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจการคลัง นอกจากนี้ ยังรวบรวมและวิเคราะห์จากการสอบถาม และสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระจาย

อำนาจ พร้อมทั้งศึกษาฐานะการคลังการเทศบาลเมืองนครปฐมนำมาประกอบ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การกระจายอำนาจการคลังสู่เทศบาลยังไม่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ซึ่งปัญหาอุปสรรคของการกระจายอำนาจการคลังที่สำคัญของเทศบาลคือ ปัญหารายได้ไม่เพียงพอต่อการบริหารงานของเทศบาล โดยสามารถสรุปปัญหาอุปสรรคที่สำคัญได้ 4 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านโครงสร้างรายได้ของเทศบาล 2) ปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีอากร 3) ปัญหาด้านประสิทธิภาพการบริหารงานคลัง และ 4) ปัญหาด้านโครงสร้างอำนาจหน้าที่ ซึ่งปัญหาทั้ง 4 ประการ เป็นสาเหตุที่ทำให้การกระจายอำนาจการคลังสู่เทศบาลไม่สมบูรณ์

สำหรับแนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ประกอบด้วย

- 1) ด้านโครงสร้างรายได้ ต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการจัดเก็บรายได้จากภาษีอากรบางประเภท ที่เทศบาลมีอำนาจจัดเก็บอยู่แล้วเพิ่มเติม และลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นของเทศบาลลง โดยมอบกิจการบางอย่างให้ทางเอกชนดำเนินงานแทน
- 2) ด้านการจัดเก็บภาษีอากร ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี โดยนำระบบแผนที่ภาษีและทรัพย์สินที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดเก็บ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการเสียภาษีอากร
- 3) ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานคลัง ต้องนำระบบการบริหารการคลังสมัยใหม่มาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ